

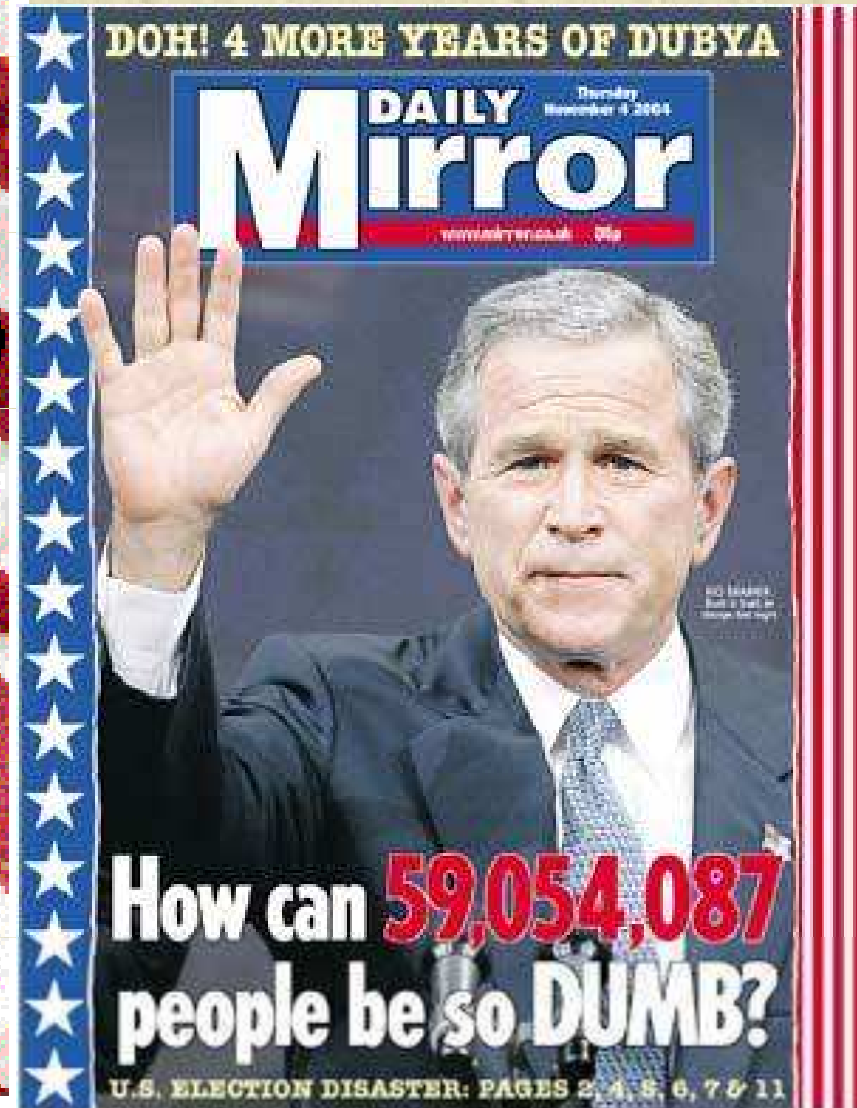
VOLBY A GEOGRAFIE

**Your
vote
counts**

vote

Primary September 14
General Election November 2

DOH! 4 MORE YEARS OF DUBYA

Thursday
November 4 2004

**DAILY
Mirror**

How can **59,054,087**
people be so **DUMB?**

U.S. ELECTION DISASTER: PAGES 2, 4, 8, 6, 7 & 11

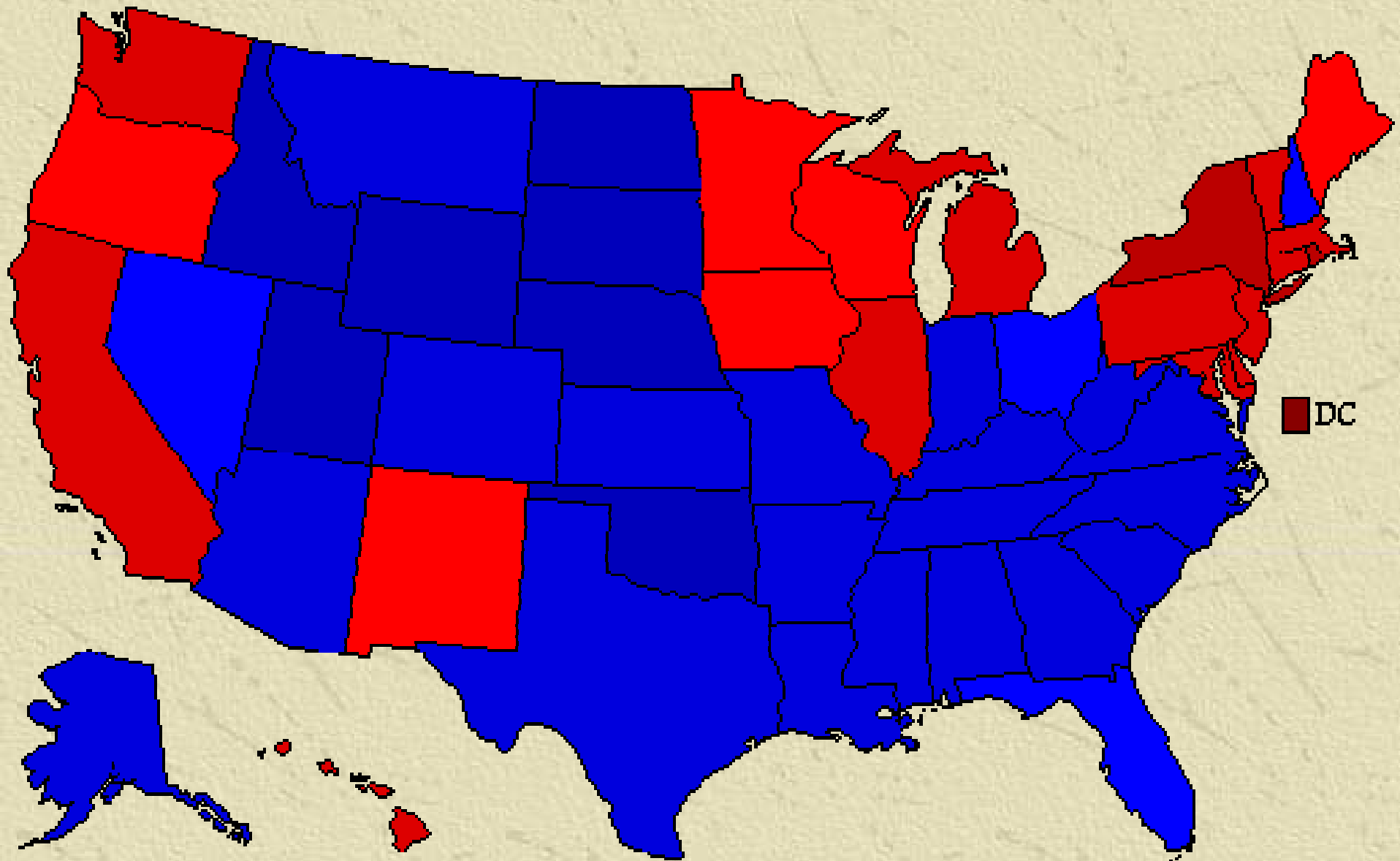
Americké prezidentské volby 2000

- ✦ Bush získal o 450 tis. hlasů méně než oponent (Al Gore)
 - ◆ volební systém; sbor volitelů (*Electoral College*)
 - pozůstatek politického kompromisu z doby založení USA
 - otroci neměli volební právo, ale byli započítáni do počtu volitelů za daný stát
- ✦ Volební účast jen 50%
 - ◆ oba kandidáti představitelé mocných „politických dynastií“
- ✦ Kontroverzní sčítání hlasů na Floridě
 - ◆ výsledky voleb známy až měsíc po jejich konání
 - ◆ „každý hlas se počítá“ – ale jen když je skutečně sečten!

Americké prezidentské volby 2000

Presidential Candidate	Vice Presidential Candidate	Political Party	Popular Vote		Electoral Vote	
George W. Bush	Richard Cheney	Republican	50,460,110	47.87%	271	50.37%
Albert Gore Jr.	Joseph Lieberman	Democratic	51,003,926	48.38%	266	49.44%
Ralph Nader	Winona LaDuke	Green	2,883,105	2.73%	0	0.00%
Patrick Buchanan	Ezola Foster	Reform	449,225	0.43%	0	0.00%
Harry Browne	Art Olivier	Libertarian	384,516	0.36%	0	0.00%
Other (±)	-	-	236,593	0.22%	1	0.19

Americké prezidentské volby 2000

Demokracie

- ✦ Stále zůstává nedosaženým ideálem
 - ◆ žádná země nemůže tvrdit, že její forma demokracie je modelem pro jiné
 - ◆ Robert Dahl: **polyarchie**
- ✦ Za optimální formu vlády začala být považována nejdříve koncem 18. století
 - ◆ „moderní“ forma vlády
 - ◆ demokratičnost režimu je v dnešním světě zdrojem jeho legitimacy
 - ale naplňování demokratických principů je velmi různé a zpochybnitelné – ve všech státech!
 - ◆ neexistuje optimální model

Teorie demokracie

✦ Řada otázek:

- ✦ Kdo tvoří „démos“, schopný samosprávy?
- ✦ Je demokracie procesem výběru vládců nebo souborem institucí existujících ke kontrole vládců?
- ✦ Existuje optimální velikost demokratické komunity?
- ✦ Může demokracie utlačovat „neposlušné“ menšiny ve jménu většiny?
- ✦ Jsou součástí demokratických práv vedle práv politických také práva sociální (právo na práci, na podíl na řízení pracoviště, na sociální zabezpečení apod.)?
- ✦ Může demokracie spolupracovat s hierarchickými systémy moci (velké firmy, církve)?

Liberální demokracie

✦ spor mezi **liberály** (omezení a kontrola moci) a **demokraty** (rozšíření participace na vládě)

- ✦ od 16. století v Evropě
- ✦ vznikla synkretická **liberální demokracie**
- ✦ vyvinula se z odporu proti absolutistické monarchii
 - anglická revoluce (1640-88)
 - Deklarace nezávislosti USA (1776)
 - Francouzská revoluce (1789)
- ✦ díky politickému a ekonomickému vlivu Británie a USA se rozšířila především angloamerická tradice liberální demokracie
- ✦ otázka, kdo má být považován za občana, zůstala nevyřešena
 - výsledek boje za rovnoprávnost, často násilného

Lidová demokracie

- ✦ marxisté: ideály „svobody, rovnosti a bratrství“ nemohou být dosaženy jen volbami
 - ◆ skutečná demokracie bude možná až po osvobození z vykořisťování
 - ◆ hierarchická vize demokracie: demokratické místní komunity, demokracie na pracovišti, demokraticky volení zástupci do vyšších úrovní rozhodování
 - inspirovala systém „sovětů“
 - ten ovládla jediná strana (→ totalita)
 - ◆ zdůrazněním sociálních práv vznikla alternativní forma demokracie: **lidová demokracie**

Sociální demokracie

- ✦ volení zastupitelé zajišťují základní sociální služby
 - ◆ prostřednictvím silného zdanění
- ✦ v době hospodářského růstu (50., 60. léta 20. stol.) se stala nejrozšířenější formou
 - ◆ ve vyspělých zemích
- ✦ od 70. let „welfare state“ pod tlakem
 - ◆ ekonomická globalizace
 - ◆ vlivní pravíkoví politici (thatcherismus, reaganismus)
 - ◆ škrty ve státních výdajích, „minimalizace“ státu
- ✦ sociální a geografické nerovnosti považovány za přirozené
 - ◆ demokracie vyžaduje alespoň určitý stupeň socioekonomické rovnosti

Geografie voleb

- ✦ studium geografických aspektů organizace, provádění a výsledků voleb
- ✦ *psephology* – nauka o volbách
 - statistická, vědecká analýza
- ✦ počátky: André Siegfried (1913)
- ✦ počátek současné (kvantitativní) tradice od konce 60. let
 - ◆ kvantitativní revoluce, aplikace statistických metod
- ✦ kritizována: převaha empirismu, slabé teoretické ukotvení
 - ◆ izolované analýzy, málo komparativních studií
 - ◆ Peter Taylor

Geografie voleb: oblasti studia

✦ Prostorová organizace voleb

- vymezení volebních obvodů
 - malapportionment
 - gerrymandering

✦ Prostorová variabilita volebních výsledků

- a jejich podmíněnost strukturou obyvatelstva

✦ Vliv geografických faktorů na politické chování a volební výsledky

- efekt přátel a sousedů (*friends-and-neighbours effect*)
- efekt kampaně
- hlasování o sporném bodu (*issue voting*)
- sousedský efekt (*neighbourhood effect*)

✦ „Geografie reprezentace“ (Geography of representation)

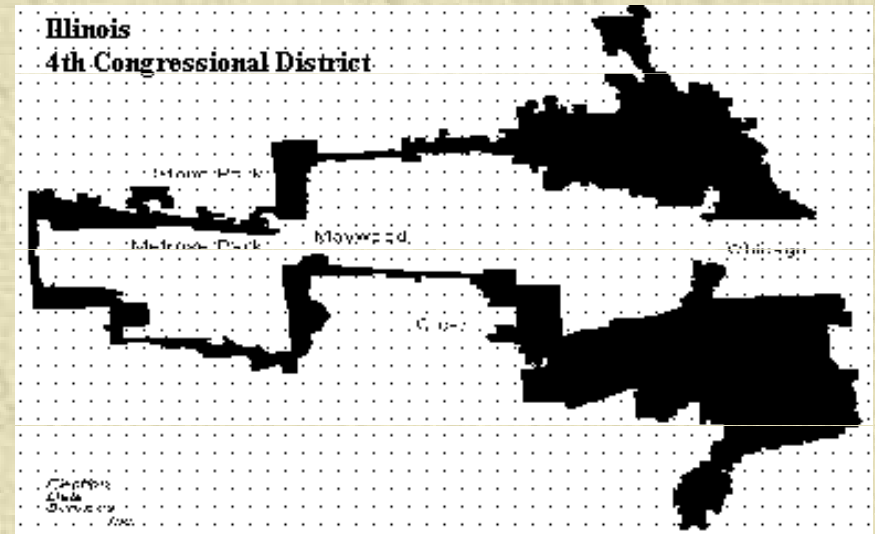
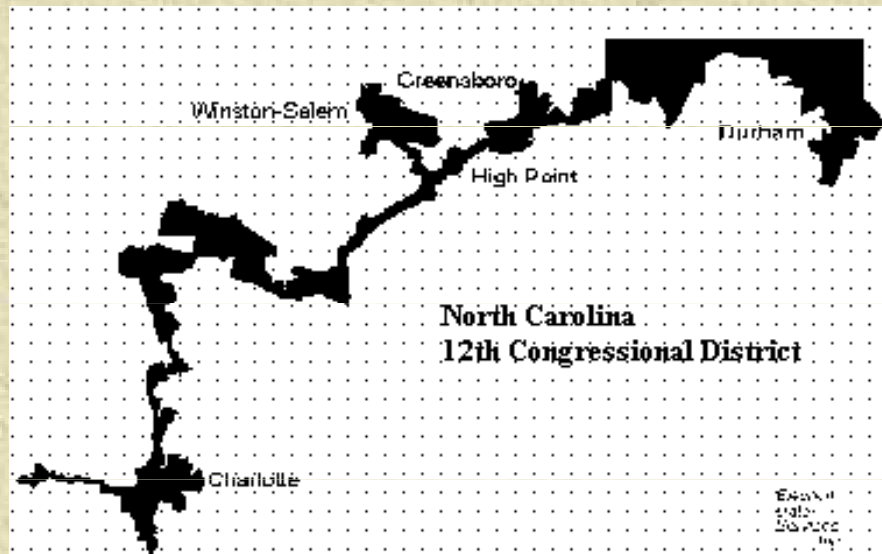
- prostorová variabilita zvolených zastupitelů (mandátů)
 - metod převodu hlasů na mandáty

✦ Prostorová variabilita moci

- odráží variabilitu mandátů

Gerrymandering

- ✦ Elbridge Gerry (1744 – 1814)
- ✦ guvernér státu Massachusetts

Teorie vývoje stranických systémů v Evropě

✦ Lipset, Rokkan

- ✦ výzkum *social cleavages* („linie štěpení“)
- ✦ hledání vysvětlujících faktorů
 - náboženství (Nizozemí...)
 - jazyk (Belgie...)
 - zemědělství vs. průmysl (Norsko..)

✦ 4 základní konflikty:

✦ 2 vyplývající z procesu formování národů

- ✦ majoritní vs. minoritní kultura
- ✦ stát versus církvev

✦ 2 vyplývající z průmyslové revoluce

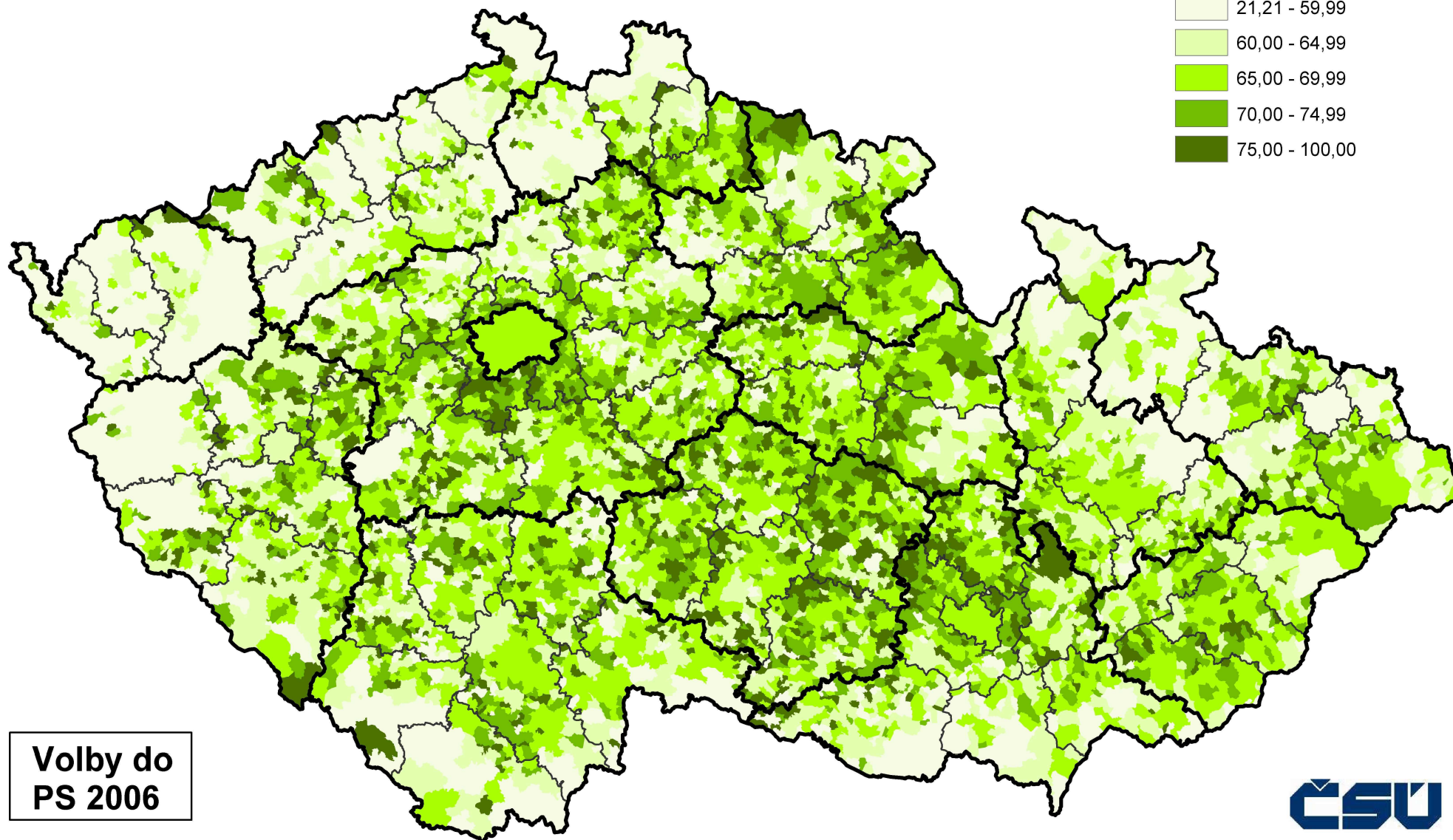
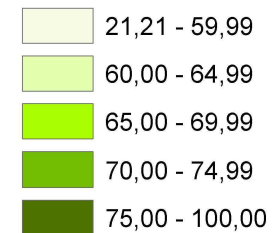
- ✦ zemědělství vs. průmysl
- ✦ zaměstnanci vs. zaměstnavatelé

Parlamentní volby 2006

Volební účast podle obcí v %

▭ hranice kraje
▭ hranice okresu

účasť (%)

Volby do
PS 2006

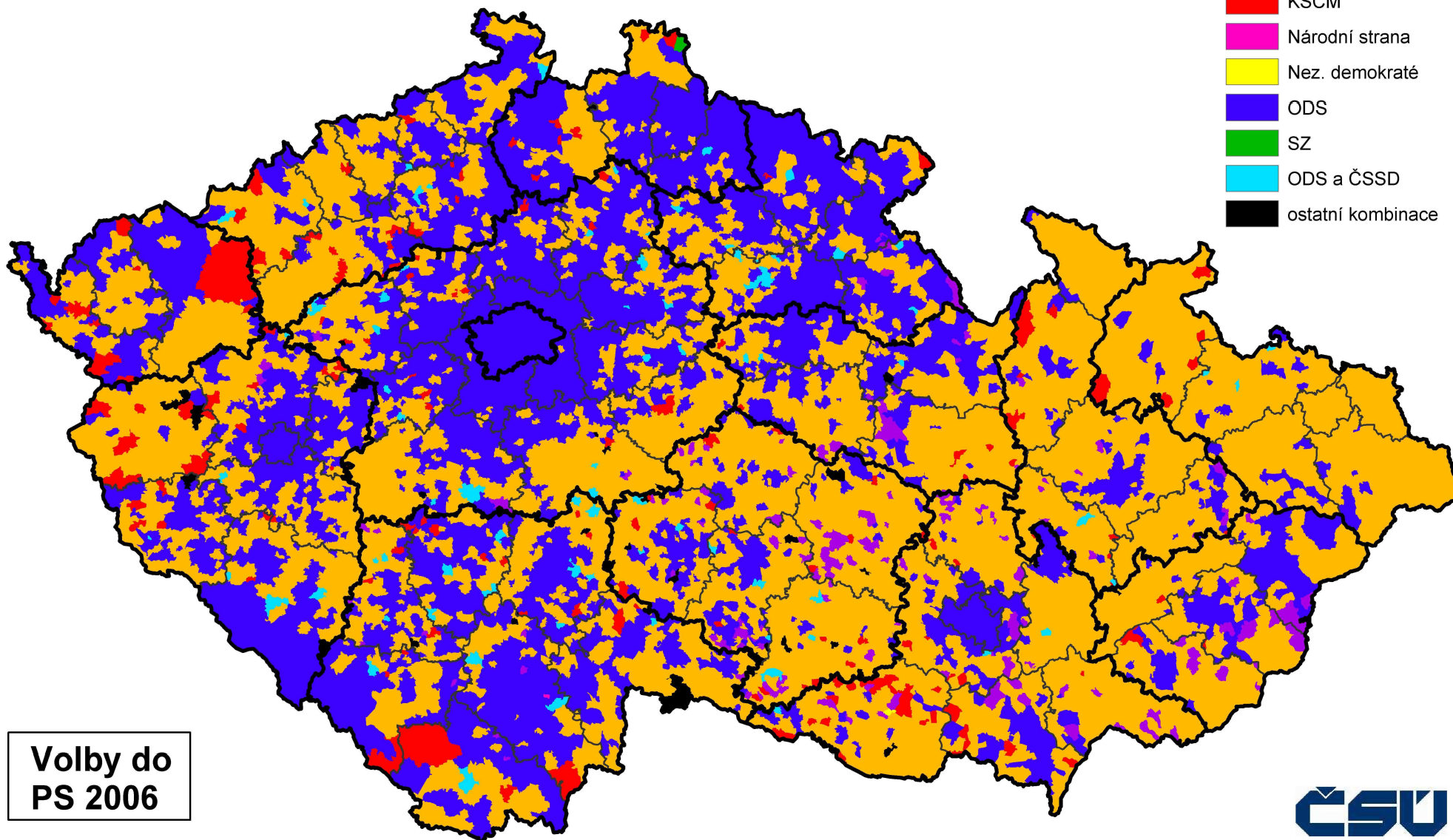
Parlamentní volby 2006

Vítězné strany s nejvyšším počtem hlasů v jednotlivých obcích

- hranice kraje
- hranice okresu

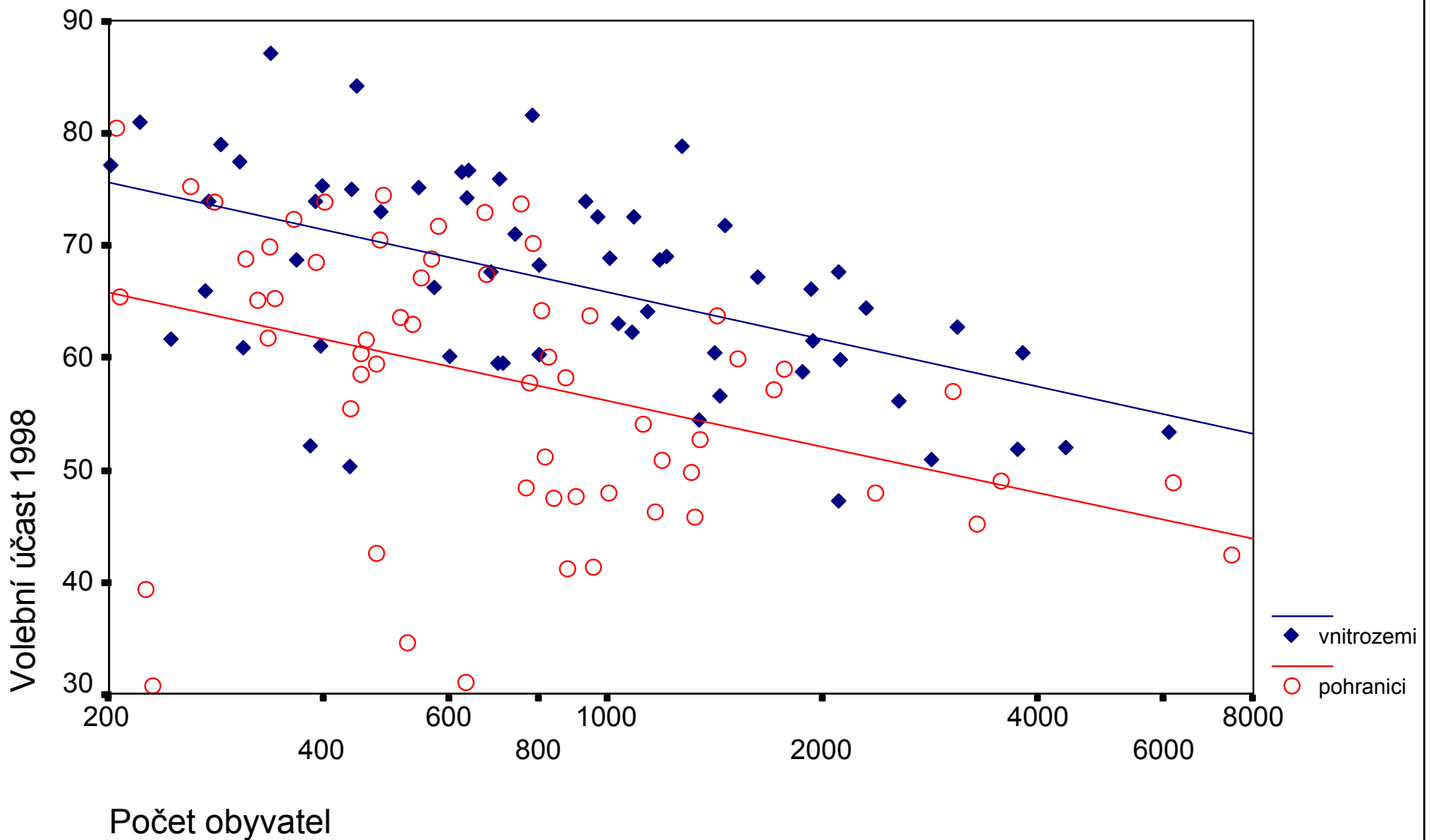
vítězné strany

- ČSSD
- KDU ČSL
- KSČM
- Národní strana
- Nez. demokraté
- ODS
- SZ
- ODS a ČSSD
- ostatní kombinace

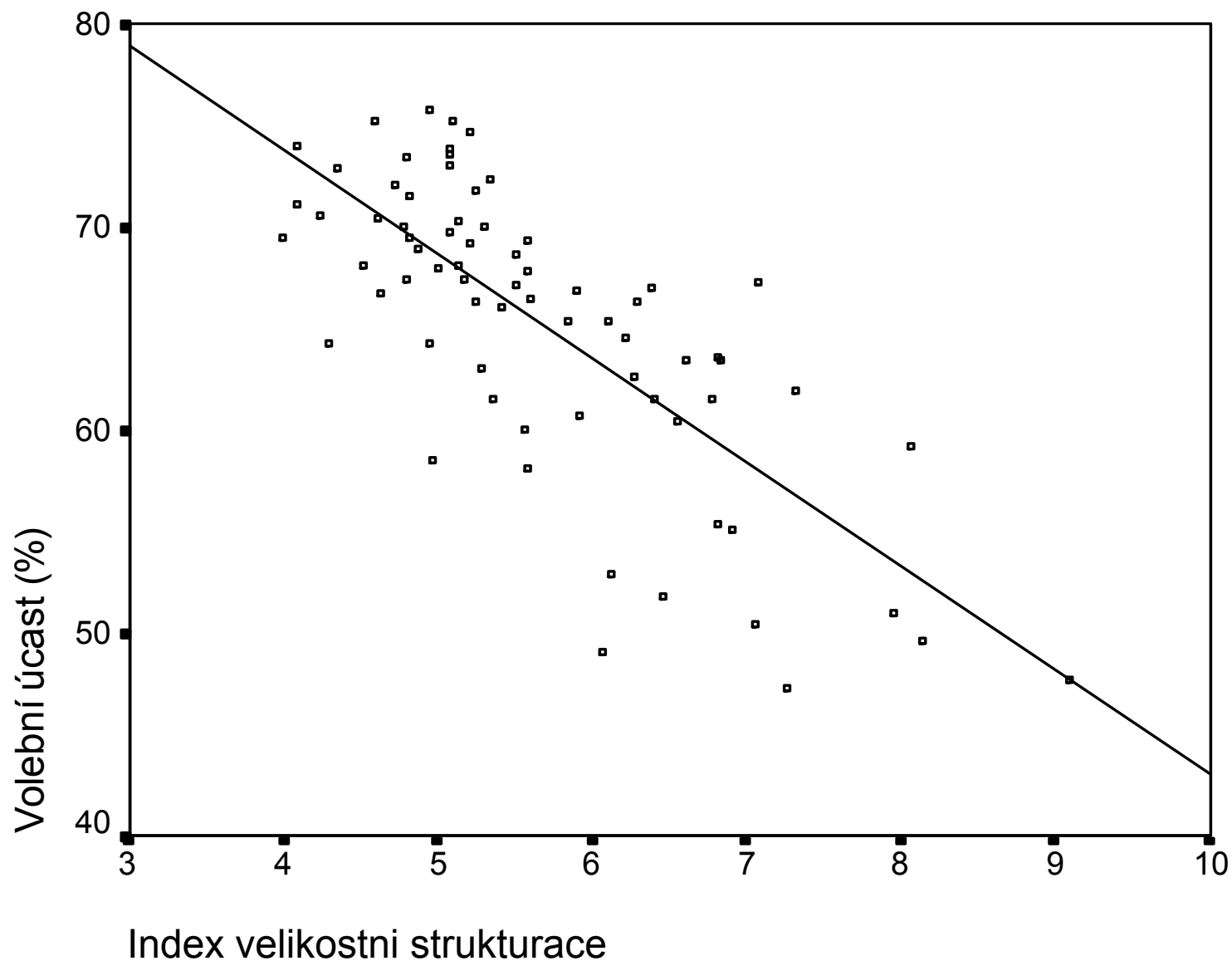

Vztah mezi volební účastí v komunálních volbách 1998 a populační velikostí obce

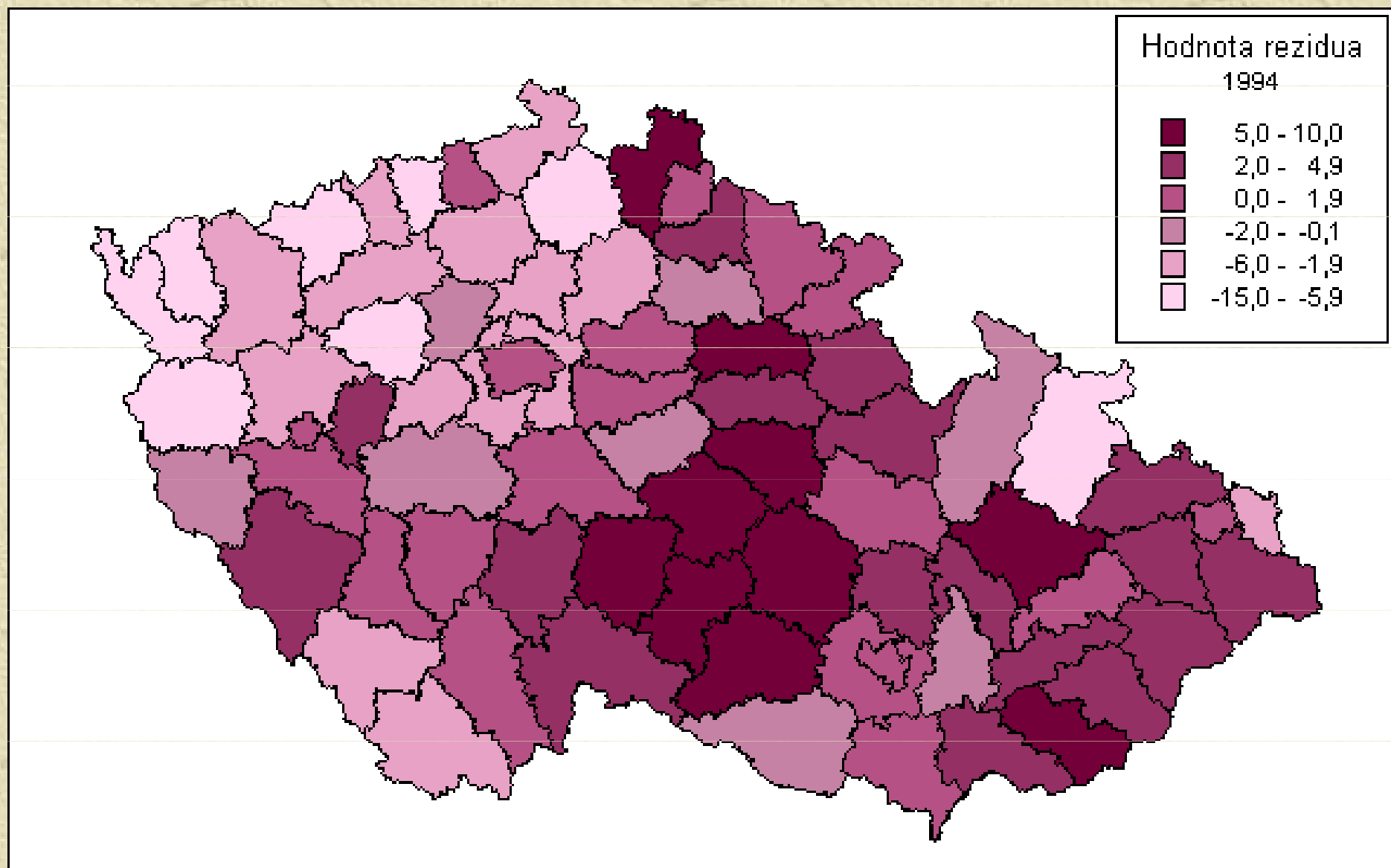
(obce Břeclavska s 200 až 10 000 obyvateli)

Závislost volební účasti v komunálních volbách 1994 na velikostní struktuře obcí

Volební účast po odečtení vlivu velikostní struktury obcí

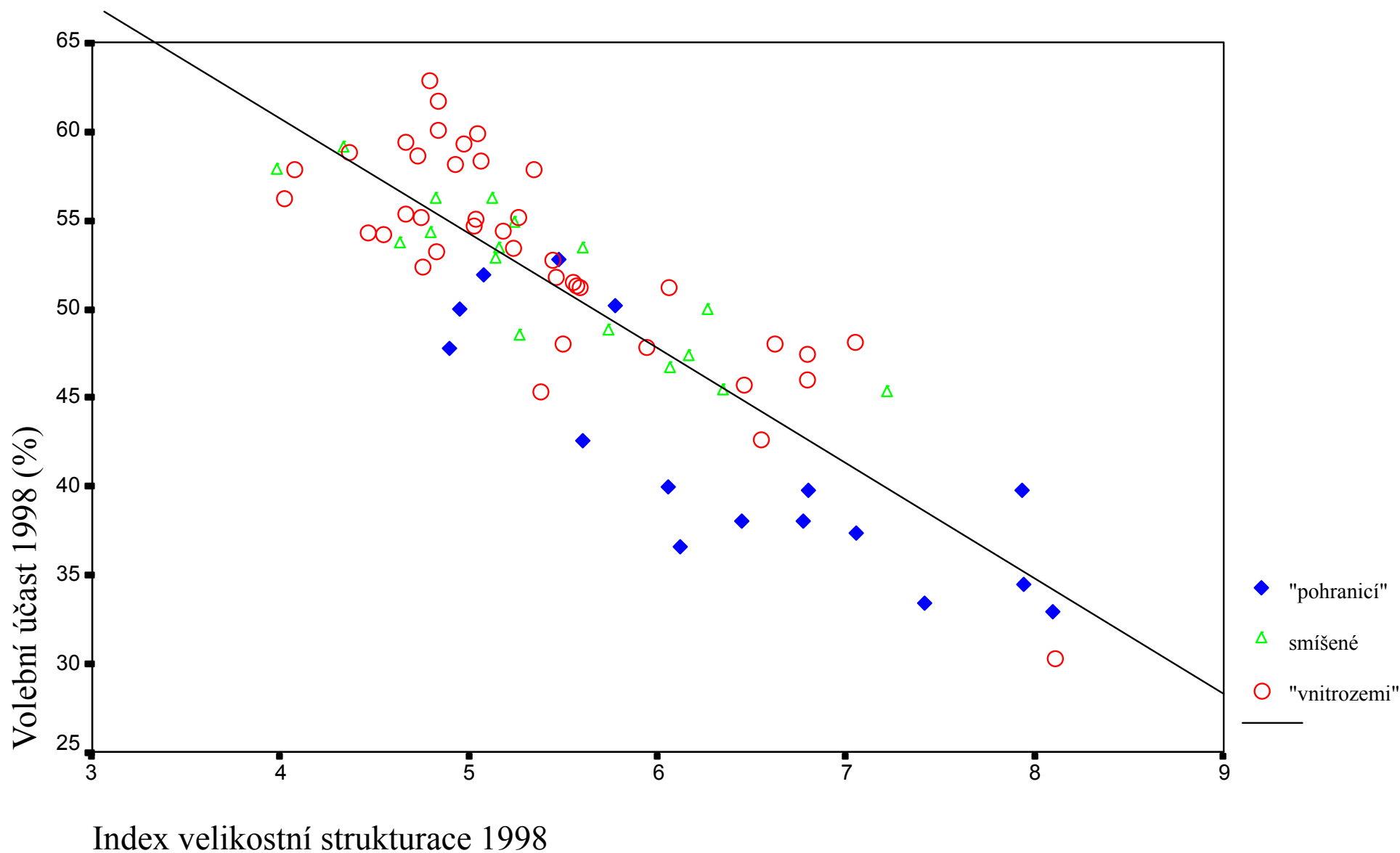

Základní charakteristiky regresního modelu pro index konkurence

(obce s méně než 10 000 obyvateli)

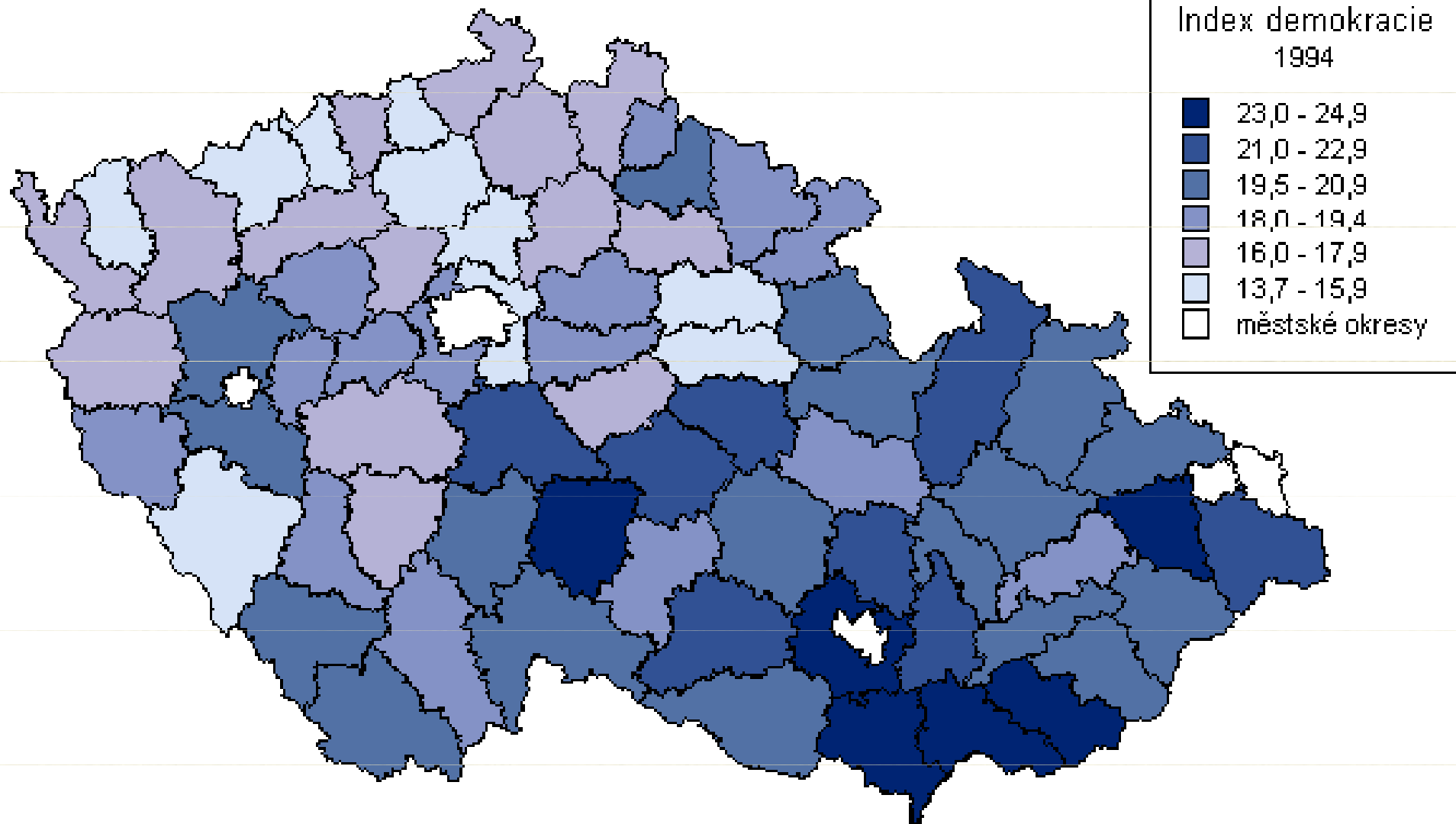
Proměnná	Standardizovaný regresní koeficient	Dosažená hladina spolehlivosti
RODÁCI	0,5916	0,00
INDEX STÁŘÍ	-0,5304	0,02
MENŠINY	0,3901	0,03
Index determinace $R^2 = 60,49\%$		

Vztah mezi volební účastí v komunálních volbách 1998 a velikostní strukturou obcí v okresech

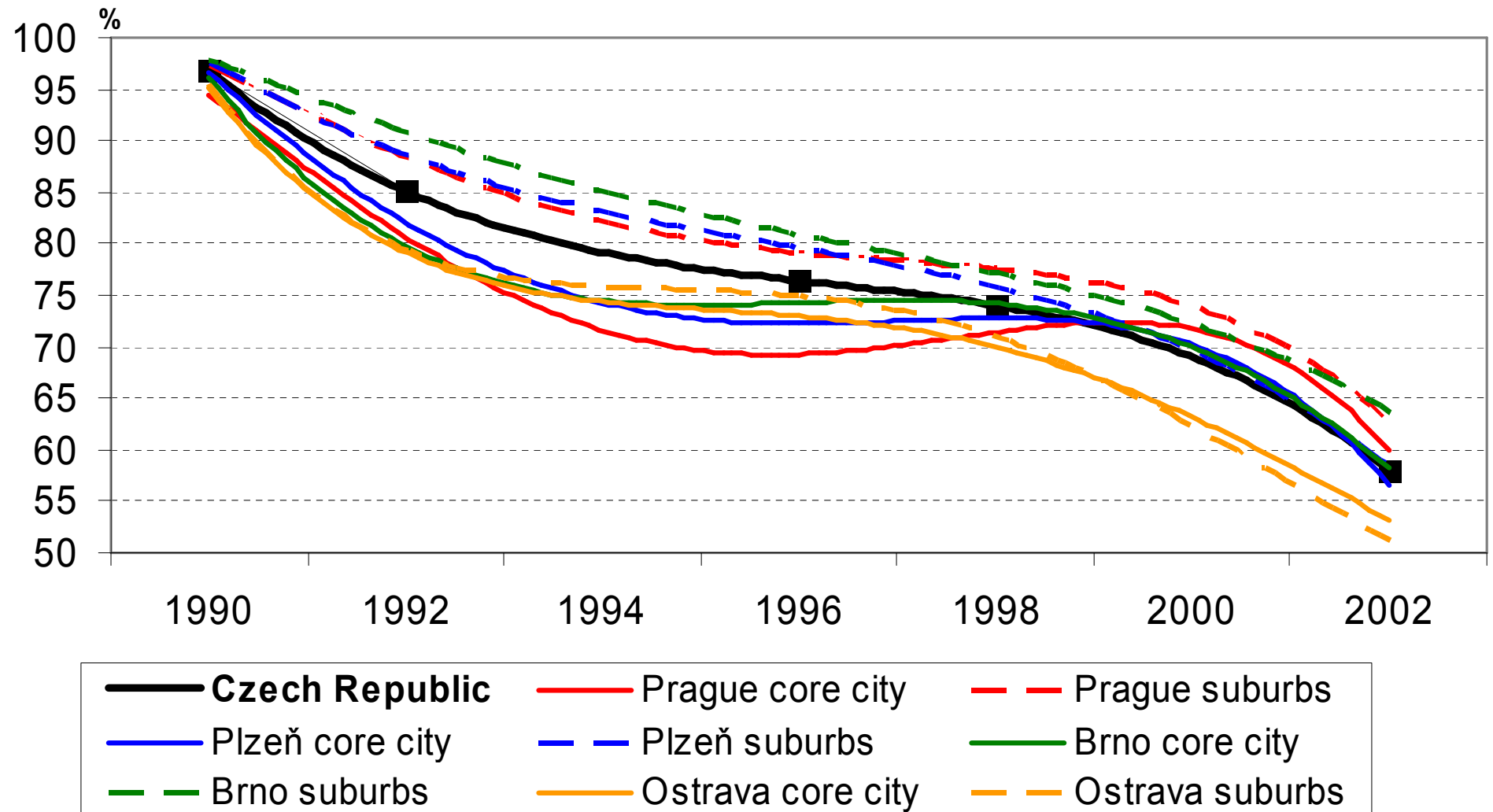

Průměrné hodnoty indexu demokracie

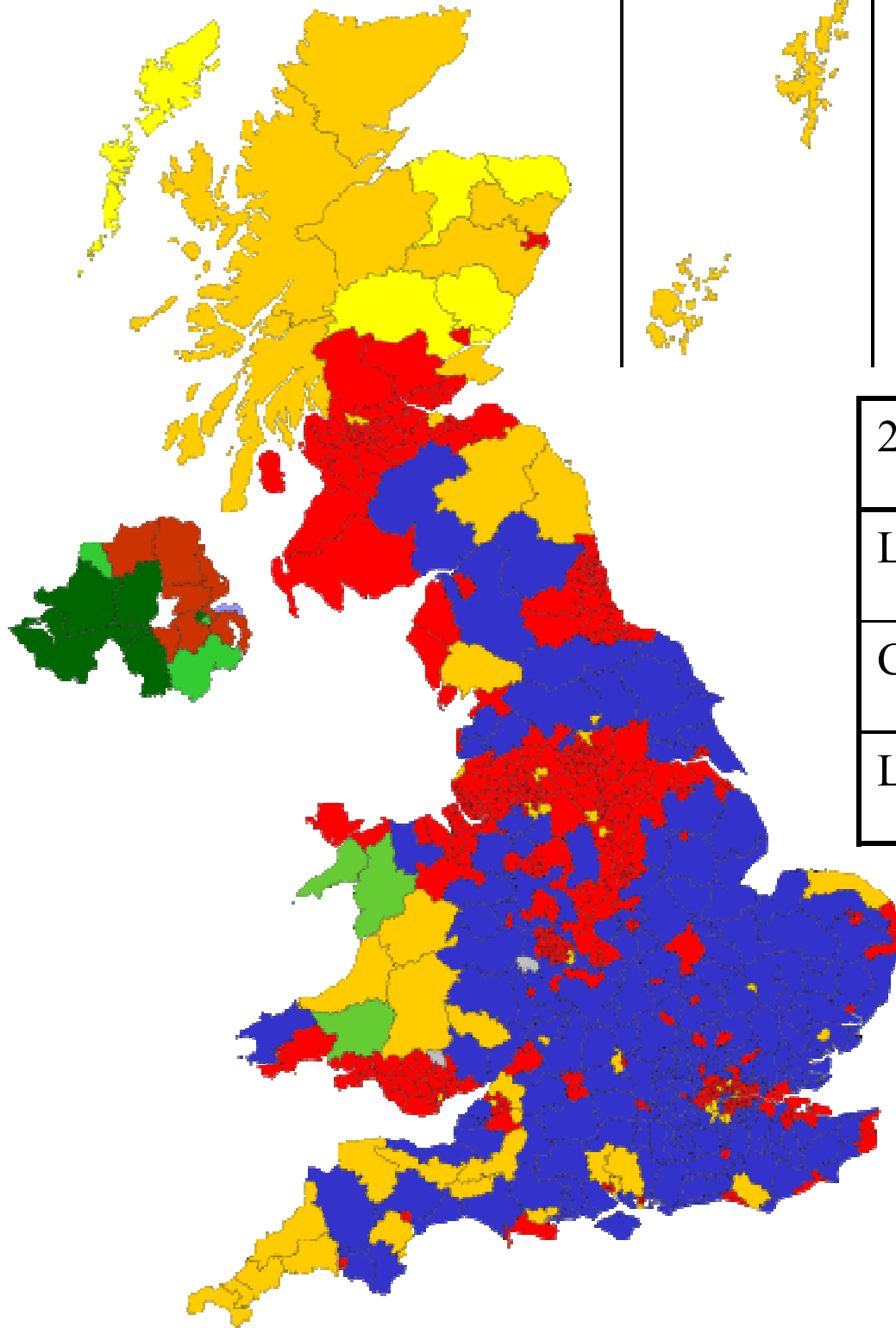
(obce s méně než 10 000 obyvateli)

Volební účast v parlamentních volbách v metropolitních areálech

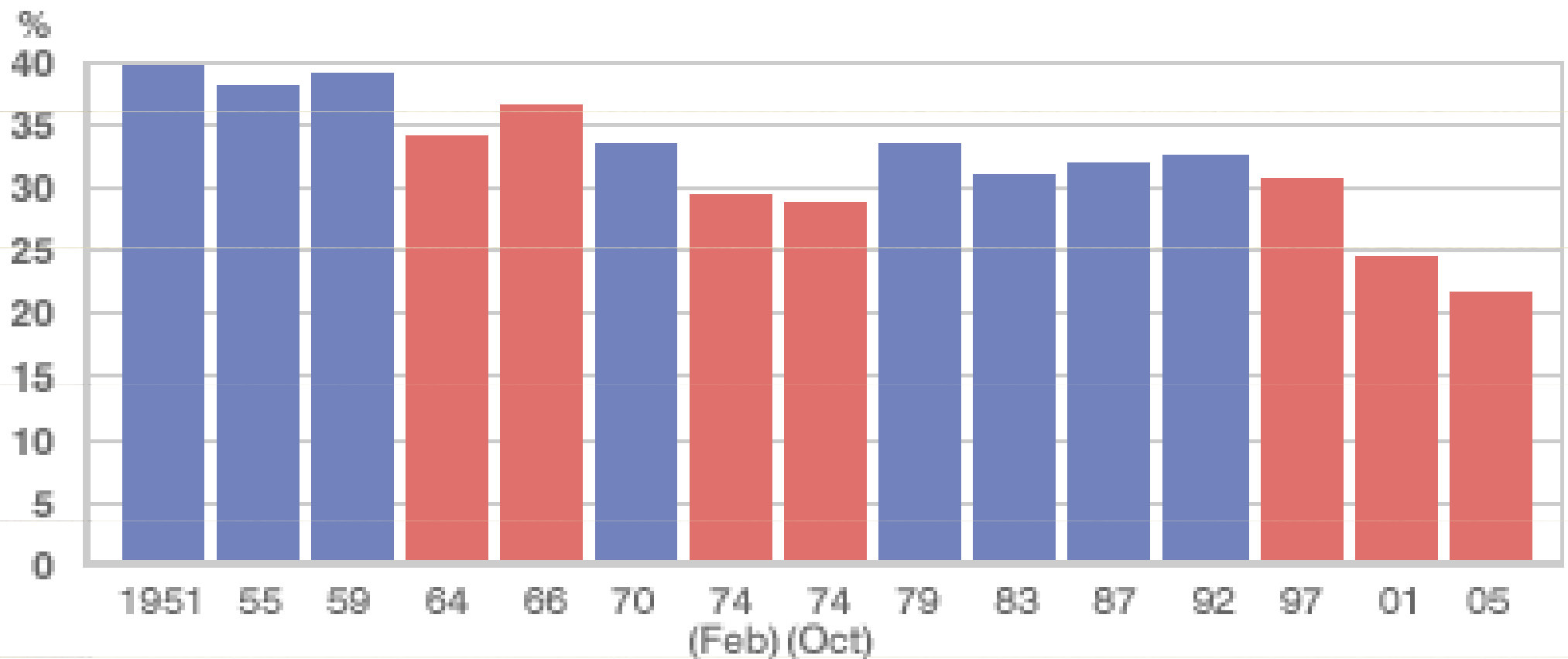
Británie: parlamentní volby 2005

2005	Křesla	Hlasy
Labour	356 (55,2%)	35,3%
Conservative	198 (30,7%)	32,3%
Lib.-Dem.	62 (9,6%)	22,1%

Británie: podíl hlasů pro vítěznou stranu (na celkovém počtu voličů)

SHARE OF ELECTORATE WHO BACKED WINNING PARTY, 1951-2005

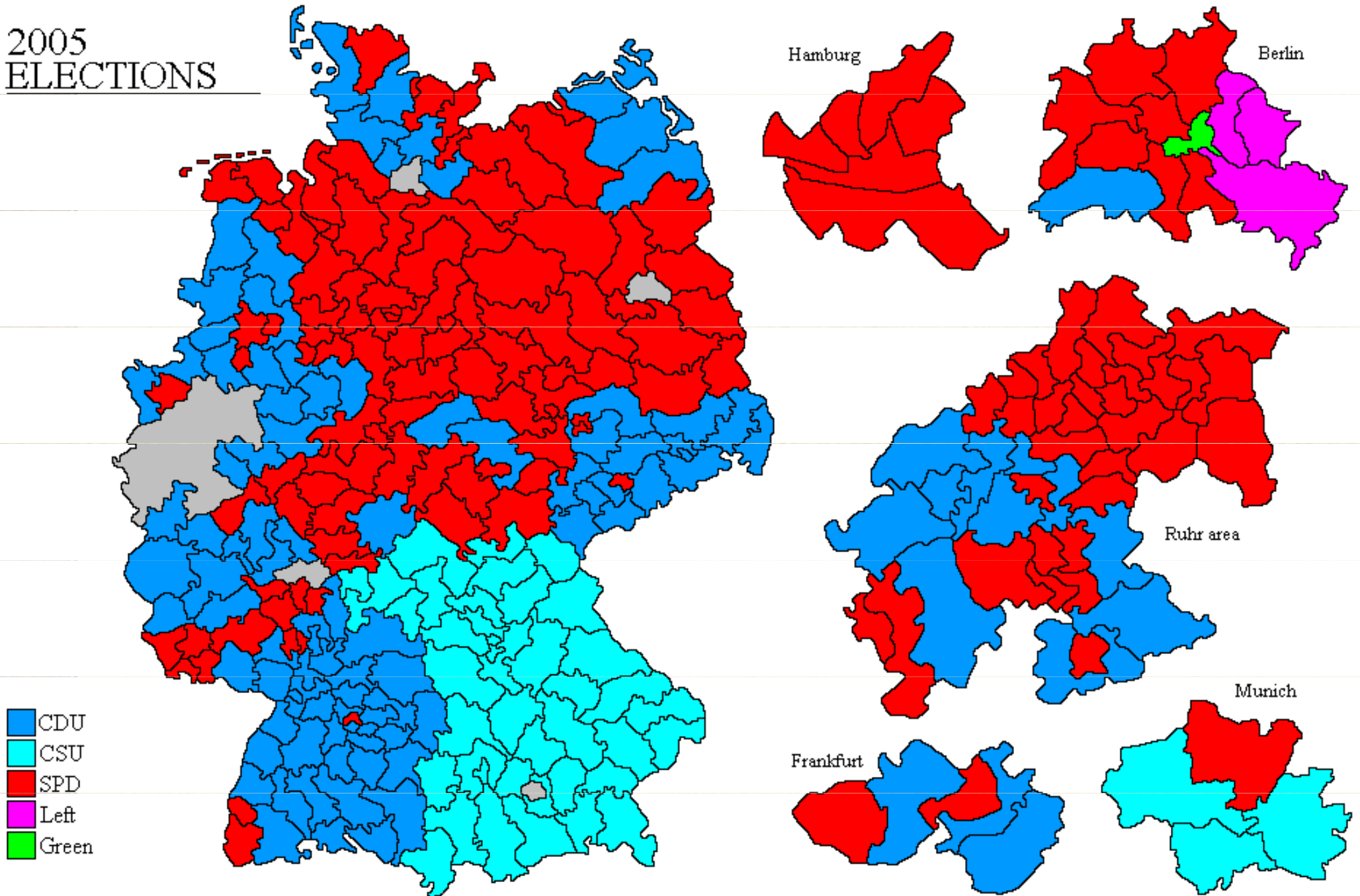

■ Con ■ Lab

SOURCE: British Electoral Facts, by Rallings and Thrasher

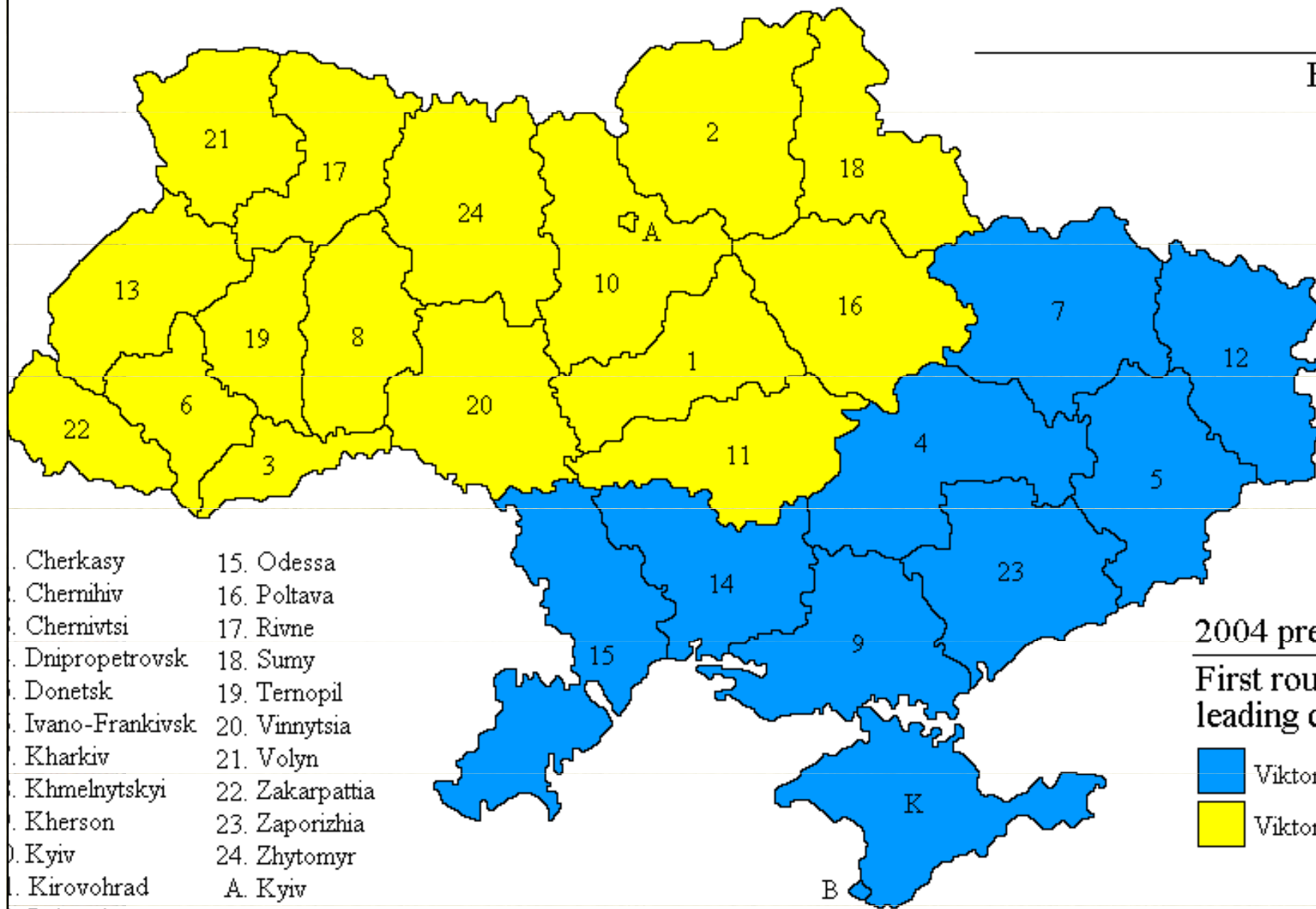
Německo: parlamentní volby 2005

2005
ELECTIONS

Ukrajina: prezidentské volby 2004

UKRAINE
Electoral districts

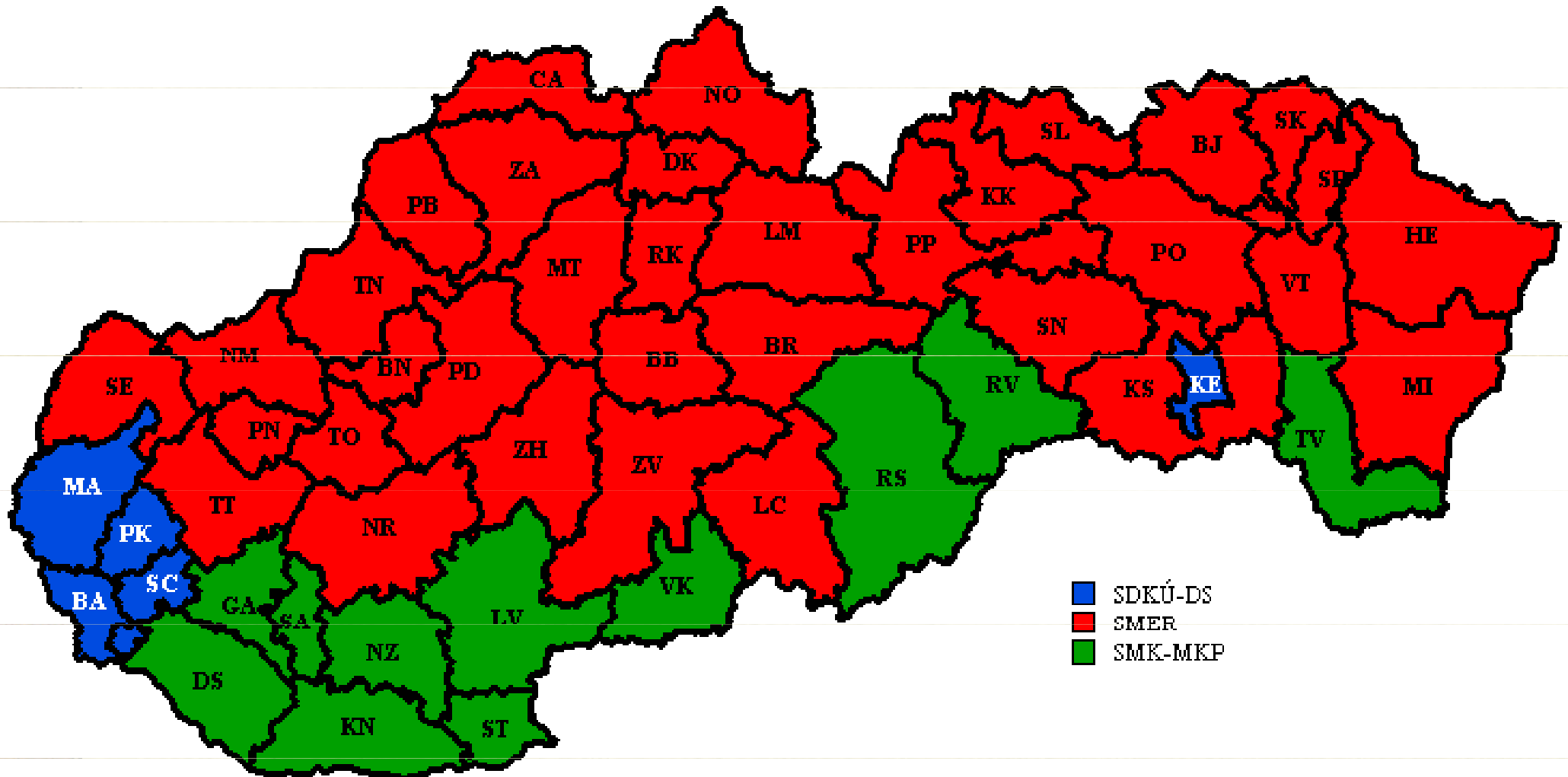
1. Cherkasy	15. Odessa
2. Chernihiv	16. Poltava
3. Chernivtsi	17. Rivne
4. Dnipropetrovsk	18. Sumy
5. Donetsk	19. Ternopil
6. Ivano-Frankivsk	20. Vinnytsia
7. Kharkiv	21. Volyn
8. Khmelnytskyi	22. Zakarpattia
9. Kherson	23. Zaporizhia
10. Kyiv	24. Zhytomyr
11. Kirovohrad	A. Kyiv
12. Luhansk	B. Sevastopol
13. L'viv	K. Avtonomna
Respublika Krym
14. Mykolaiv	

2004 presidential election

**First round:
leading candidate**

- Viktor Yanukovich
- Viktor Yushchenko

Slovensko: parlamentní volby 2006

Slovensko: podíl hlasů pro SMER (sociální demokracie) 2006

